

جایگاه نگارگری در هنر و معماری اسلامی ایران¹

بهروز جانی پور^{1*}، نیلوفر محمدی²

1- استادیار، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی کرج
آدرس پست الکترونیکی janipour@ut.ac.ir

2- دانش آموخته کارشناسی ارشد ، گروه مهندسی معماری، واحد علوم و تحقیقات خوزستان، اهواز.
آدرس پست الکترونیکی n.mohamadi.ac@gmail.com

چکیده

هنر ایرانی ، هنری اصیل و سنتی است که برای شناخت این هنر لازم است که بسترها و بنیاد شکل گیری آن و جریان تاریخی و فرهنگی و هنری که از آن ها تاثیر پذیرفته است را بشناسیم. پیشینه ملی و عقیدتی ادوار کهن که با عقاید دینی و الهی هنرمند اسلامی عجین شده، ترکیبی موزون پدیدار می آورد که اگرچه در تمامی عرصه های هنری شاهد بالندگی آن هستیم، لیکن در نگارگری ایران به کمال و اوج شکوفایی خود می رسد. نگاره ها بخش مهمی از اسناد تاریخی و منابع تصویری هستند، لذا شناخت سیر تحول و تداوم این هنر اصیل در ادوار مختلف تاریخی ایران ضروری به نظر می رسد. هدف این تحقیق بررسی چگونگی پیدایش و زمان آغاز نگارگری و شناخت کاربردهای مختلف آن در ادوار هنر و معماری بوده است. برای دستیابی به این هدف، به بررسی حضور هنر نگارگری در دوره های پیش از اسلام و پس از اسلام پرداخته شده است. و چنین نتیجه گیری شد که کاربرد هنری و تزئینی این هنر، مربوط به دوره پیش از اسلام بوده است، در حالی که در دوران پس از اسلام، جنبه ی معماری آن مورد توجه بوده است. روش تحقیق این پژوهش توصیفی تحلیلی است و اطلاعات مورد نیاز از طریق مطالعات کتابخانه ای به دست آمده است.

واژه های کلیدی: هنر، نگارگری، معماری، هنر اسلامی، معماری ایرانی

¹. مقاله حاضر مستخرج از رساله کارشناسی ارشد تحت عنوان « طراحی فرهنگستان هنر با رویکرد همگرایی معماری ایرانی با هنر مینیاتور » در رشته مهندسی معماری، دانشگاه علوم و تحقیقات اهواز است.

*** janipour@ut.ac.ir

** n.mohamadi.ac@gmail.com